



İKV BİLGİ NOTU

YÖNETİM KURULLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET DENGESİNE İLİŞKİN

AB YÖNERGESİ

Deniz Bal, İKV Uzman Yardımcısı

Yönetim kurullarında Toplumsal Cinsiyet Dengesi Yönergesi 2024¹ yılının sonunda uygulamaya girdi. Yönerge, tüm AB üye ülkelerinde halka açık şirketlerin yönetim kurullarında daha dengeli bir toplumsal cinsiyet temsili sağlamayı amaçlıyor. Yönerge halka açık büyük şirketler için bir hedef koyuyor: bağımsız yönetim kurulu üyelerinin %40'ı ve tüm yöneticilerin %33'ünün yetersiz temsil edilen cinsiyetten olması. Üye ülkelerin iç hukuka bu yönergeyi aktarmaları için belirlenen son gün 28 Aralık 2024 idi. Şirketlerin hedefleri yakalamaları için son gün ise 30 Haziran 2026 olarak belirlendi.

Yönergede bulunan kurallar ise şu şekilde listeleniyor:

- Yönetim kurulu başkanlarının seçim prosedürü için şeffaf ve toplumsal cinsiyet ayrımı gözetmeyen kriterlerle birlikte özel bağlayıcı kriterler,
- Yetersiz temsilen edilen cinsiyet için tercih kuralı (her iki cinsiyetten eşit nitelikli kişilerin bulunması durumunda),
- Başarısız bir aday tarafından talep edilmesi hâlinde yeterlilik kriterlerinin açıklanması,
- Listelenmiş şirketlerin yöneticileri arasında toplumsal cinsiyet dengesine ulaşmak için bireysel taahhütleri,
- Yönergenin hedefine ulaşmak için yönetim kurullarının bileşimi ve engeller hakkında raporlama yapılması,
- Şeffaf seçim ve raporlama yükümlülüklerine uymayan şirketler için etkili, orantılı ve caydırıcı cezalar uygulanması (cezalar üye ülkeler tarafından tanımlanır ve gerekirse para cezaları ve itiraz edilen direktörlerin atanmasının geçersizliği veya iptalini içerebilir),
- Üye ülkelerin toplumsal cinsiyet dengesi hedeflerine ulaşan şirketlerin bir listesini yayınlaması ve yönetim kurullarında toplumsal cinsiyet dengesinin teşviki, analizi, izlenmesi ve desteklenmesi için bir veya daha fazla organ belirlenmesi.

Sıradaki Adımlar

Avrupa Komisyonu, üye ülkelerin iç hukuka aktarma stratejilerine ilişkin bildirimlerini ve bu stratejilerin yönergenin hükümlerini doğru bir şekilde aktarıp aktarmadığını kontrol edecek. Komisyon, iç hukuka aktarmayı bildirmeyen veya yönergeyi doğru bir şekilde aktarmayan üye ülkelere karşı ihlal işlemleri başlatabilir.

¹ European Commission, "New EU rules to improve Gender Balance in corporate boards enter into application", 03.01.2025, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_22